Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciuri:
Brașovu, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Dannenberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețul inserțiunilorŭ: o seria garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seria 10 cr. v. a. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LII.

„Gazeta" iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unu anu 12 fl., pe șese luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate
Pe unu anu 40 franci, pe șése luni 20 franci, pe trei luni 10 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unu anu 10 fl., pe șése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusulu în casa: Pe unŭ anu 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unu esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 bani.
Atâtu abonamentele câtu și inserțiunile suntu a se plăti înainte.

Nr. 2. Brașovŭ, Luni, Marți 3 (15) Ianuarie 1889.

Cătră onorații cetitori!

„*Gazeta Transilvaniei*" întră în anulŭ alŭ 52-lea alŭ esistenței sale.

Nenumĕratele dovedĭ de simpatiă și de încredere ce le-a primitŭ acestŭ organŭ de publicitate din partea Românilorŭ de pretutindenĭ cu ocasiunea aniversării a cincĭdecea a esistenței sale suntu cea mai viuă și mai puternică mărturiă pentru atitudinea sa politică și națională.

Răzimatŭ pe încrederea publicului românŭ și condusŭ de iubirea de patriă și de datoria ce o are cătră sfânta causă a românismului, organulŭ nostru n'a pregetatŭ de a aduce, mai alesŭ în cei dece anĭ din urmă, însemnate jertfe pentru a corespunde totŭ mai multŭ cerințelorŭ timpului și trebuințelorŭ cetitorilorŭ sĕi.

Astfelŭ dela 1 Ianuarie 1881 „*Gazeta Transilvaniei*" a începutŭ sĕ apară de trei orĭ pe sĕptĕmână totŭ cu prețulŭ de până atuncĭ, ér dela 1 Aprilie 1884 apare în fie-care di, érăși cu același prețŭ, căcĭ cei 2 fl. adăugațĭ acoperŭ numai cheltuielile înmulțite cu portulŭ postalŭ.

De atuncĭ încóce amŭ făcutŭ totŭ ce ne-a statŭ în putință spre a aduce îmbunătățirĭ atâtŭ în redactarea diarului câtŭ și în întocmirea sa esterióră, pentru care scopŭ amŭ isbutitŭ ca diarulŭ sĕ-șĭ aibă tipografia propriă.

Nu-i vorbă, multe se cerŭ astădĭ dela unŭ diarŭ, mai alesŭ când elŭ este chiămatŭ a servi causei unui poporŭ atâtŭ de multŭ prigonitŭ de sórte. Prin urmare nu putemŭ dice că amŭ ajunsŭ la capĕtulŭ îmbunătățirilorŭ.

Din contră, astădĭ când, ca nicĭodată până acuma, posițiunea diaristicei nóstre s'a agravatŭ; când atâtea loviturĭ sunt îndreptate asupra ei cu vehemență așa de mare; când procese peste procese, condamnărĭ la închisóre și amende în banĭ o împiedecă în munca și stăruințele ei de a da pe față tóte nelegiuirile, prigonirile și asupririle și de a lupta pentru recâștigarea drepturilorŭ poporului românŭ: se cere dela noi sĕ ne încordămŭ puterile cu îndoită energiă și sĕ continuămŭ lupta cu curagiu neînfrântŭ, introducĕndŭ nouĕ reforme, pentru ca „*Gazeta Transilvaniei*" nu numai sĕ corespundă mai multŭ chiămării sale, ci sĕ se facă cu putință ca principiile salutare naționale ce le propagă sĕ pótă pĕtrunde până și în coliba țĕranului.

Condușĭ de aceste vederĭ, voimŭ sĕ facemŭ și cu începerea anului viitorŭ mai multe esențiale ameliorărĭ în diarulŭ nostru.

Pe lângă programulŭ, ce l'amŭ observatŭ până adĭ la redactarea foii, suntemŭ decișĭ a cultiva mai multŭ și unele terene, cărora până acuma póte nu le-amŭ putută da atențiunea cuvenită.

Spre scopulŭ acesta amŭ avutŭ fericirea a concentra împrejurulŭ nostru *unŭ numĕrŭ însemnatŭ de bărbațĭ cu cunoscințe speciale*, carĭ vorŭ colabora regulatŭ la fóia nóstră, așa ca materialulŭ ce'lŭ va conține sĕ fiă câtŭ mai variatŭ, instructivŭ și acomodatŭ trebuințelorŭ poporului, nu numai pe tĕrêmulŭ politicŭ, literarŭ și socialŭ, ci ținĕndŭ deopotrivă sémă și de interesele sale din punctŭ de vedere alŭ economiei, educațiunei și higienei, alŭ afacerilorŭ sale cu autoritățile cu carĭ vine mai desŭ în atingere și alŭ trebilorŭ sale financiare și comerciale.

Afară de aceea câștigându ne convingerea, că după împrejurările poporului nostru unŭ diarŭ cotidianŭ nu este în stare a pĕtrunde în tóte păturile sociale — parte mare din causa prețului lui — și astfeliu sciind că se sémte trebuința de a i se face cu putință orĭ și cărui Românŭ, care scie ceti, ca sĕ fiă informatŭ despre interesele și trebuințele lui, **ne-amŭ decisŭ ca dela anulŭ nou 1889 înainte sĕ mărimŭ în modŭ destulŭ de însemnatŭ prin adausurĭ numerele nóstre cu data de Duminecă și sĕ le întocmimŭ și sĕ le redactămŭ astfelŭ, ca sĕ intereseze pe orĭ și ce cetitorŭ și sĕ se pótă abona și separatŭ.**

Deschidemŭ dér abonamentu la „*Gazeta Transilvaniei*", care deși mai bogată în materialŭ va costa ca și până acuma *12 fl. v. a. pe anŭ* și în deosebĭ pentru aceia, cărora împregiurările nu le értă de a abona întregŭ diarulŭ, deschidemŭ abonamentŭ separatŭ la *numerele cu data de Duminecă* ale „*Gazetei Transilvaniei*", carĭ vorŭ costa **pe anŭ numai 2 fl. v. a.**

Rugămŭ pe abonații noștri de până acuma, ca sĕ stăruiască pe câtŭ le va sta în putință în cerculŭ domniilorŭ lorŭ pentru lățirea „Gazetei Transilvaniei" precum și pentru rĕspândirea în poporŭ a numerelorŭ cu data Duminecă, ce se potŭ abona și separatŭ.

(Anunciulŭ Administrațiunii pe pagina IV.)

Redacțiunea.

1888—1889.

I

Brașovŭ, 2 Ianuarie v.

In numĕrulŭ de Duminecă amŭ vorbitŭ despre situațiunea nóstră, a Românilorŭ ciscarpatinĭ. Astădĭ vomŭ arunca o privire asupra situațiunei în monarchia nóstră și asupra situațiunei din afară, cum ni s'a înfățișatŭ ea în anulŭ 1888.

Ca tóte statele marĭ și micĭ ale continentului nostru, așa a fostŭ și monarchia austro-ungară înfluințată în decursulŭ anului trecutŭ de criticele stărĭ din afară, carĭ i-au impusŭ nouĕ sarcine și încordărĭ cu scopŭ de a se pregăti milităresce pentru orĭ-ce eventualitate.

La începutulŭ anului 1888 pacea europénă părea fórte amenințată și ministrii din Viena și din Peșta nu mai scieau cum sĕ liniștéscă opiniunea publică adêncŭ agitată. Dér pe lângă pacea din afară a fostŭ și este o cestiune de esistență pentru monarchiă *pacea din năintru,* dintre popórele diferite ale acestei împĕrății poliglote.

In ce privesce pacea din năuntru vederile politicilorŭ din Peșta au fostŭ cu totulŭ deosebite de ale celorŭ din Viena. Pe cândŭ Ungurii vedeau în publicarea solemnelă a alianței monarchiei nóstre cu Germania, ce s'a făcutŭ la începutulŭ anului, o nouă chizĕșiă pentru supremația lorŭ asupra celorlalte popóre și astfelŭ își luară nou curagiu pentru continuarea nenorocitei lorŭ politice de maghiarisare, pe atuncĭ bărbații de statŭ din Viena n'au pierdutŭ din vedere, că pacea din năuntru, din sînulŭ popórelorŭ diferite ale monarchiei, este cea dintêiu și cea mai principală garanțiă pentru tăria și puterea monarchiei în afară.

Deosebirea de vederĭ a produsŭ și fapte deosebite.

In Ungaria și Transilvania s'a pornitŭ o prigonire și mai aspră în contra limbei și a naționalității popórelorŭ nemaghiare. Cetindŭ diarele Kulturegyletiste ți se părea că maghiarisarea câtŭ mai grabnică a Românilorŭ, Slovacilorŭ, Sașilorŭ etc. era unŭ postulatŭ de căpeteniă pentru întărirea alianței puterilorŭ centrale și pentru pacea lumei. Necum sĕ se facă Nemaghiarilorŭ vre-o concesiune pe tĕrêmulŭ instrucțiunei naționale, dér li s'a călcatŭ chiar și libertatea cuvêntului. Campania s'a începutŭ cu procesele de pressă intentate nouĕ Românilorŭ, și s'a terminatŭ, pentru anulŭ 1878, violându-se libertatea cuvêntului deputațilorŭ nemaghiarĭ din dietă.

In Cislaitania austriacă lucrurile ni-se înfățișéză într'o culóre cu totulu deosebită. Aicĭ acțiunea guvernului a sprijinitŭ pretensiunile naționalităților diferite și mai alesŭ în ceea ce privea instrucțiunea lorŭ națională li-s'au făcutŭ nouĕ și însĕmnate concesiunĭ. Până și Slovenilorŭ li-s'a recunoscutŭ dreptulŭ lorŭ de limbă în proporțiune însemnată. In anulŭ 1888 sĕ póte dice, că principiulŭ salutarŭ alŭ egalei îndreptățirĭ naționale a făcutŭ marĭ progrese în partea de dincolo a monarchiei și guvernulŭ departe de a prigoni limbele naționalităților a înființatŭ în decursulŭ anului o mulțime de școle naționale pe séma lorŭ, din visteria statului.

Totŭ mai multŭ s'a datŭ pe față în anulŭ trecutŭ lupta între cele douĕ marĭ curenturĭ, între curentulŭ anti-slavŭ și curentulŭ slavŭ, luptă care a agitatŭ opiniunea publică în monarchiă mai alesŭ dela înființarea dualismului încóce.

Politicii ungurĭ mână în mână cu partida Germanilorŭ supremativștĭ de dincolo de Laita au stabilitŭ principiulŭ, că orĭ-ce concesiune s'ar face naționalităților slave — și acestea formézá maioritatea în amêndouĕ jumĕtățile imperiului — ar contribuì numai la slăbirea monarchiei în favórea ideilorŭ panslaviste, a-lŭ cărorŭ purtătorŭ este Rusia, celŭ mai puternicŭ vrășmașŭ alŭ Austro-Ungariei.

De aicĭ s'a născutŭ părerea, că rațiunea de statŭ pretinde susținerea egemoniei unguresci în partea de dincóce și restabilirea egemoniei germane în partea de dincolo a monarchiei.

Acéstă părere șĭ-a aflatŭ cea mai puternică espresiune, când cu dojenirea episcopului Strossmayer. De atuncĭ încóce Ungurii și Nemții șĭ-au îndoitŭ stăruințele pentru a împiedeca realisarea programului de egală îndreptățire națională a cabinetului Taaffe.

Germanii supremațiștĭ din Austria s'au unitŭ într'o sigură partidă ca sĕ pótă lupta cu mai mare succesŭ în contra Slavilorŭ, ér puternicii dilei din Peșta au mersŭ cu închinăciunile lorŭ înaintea lui Bismarck și a Nemțilorŭ până a da limbei germane aceeașĭ însemnătate în scólele lorŭ, ce o dau limbei maghiare în scólele naționalităților.

Amintirĭ din anulŭ 1888.

Corupțiunĭ și defraudărĭ. Anulŭ 1888 l'amŭ pute numi câtŭ pentru aceste țerĭ anulŭ corupțiunilorŭ și alŭ defraudărilorŭ, Culmea corupțiunilorŭ a atins'o alegerea de deputatŭ dela Szerdahely, ér defraudările au luatŭ sub actuala stăpânire

ungurêscă dimensiunĭ atâtŭ de marĭ, încâtŭ mai că amŭ puté dice, că astădĭ au voiă liberă de a defrauda toțĭ acei lingăi și renegațĭ, carĭ facŭ fanfaronade cu așa disulŭ „patriotismŭ“ și s'au declaratŭ ca dușmanĭ ai naționalitățilorŭ nemaghiare. Diare ungurescĭ constată acéstă tristă aparațiune, ba unele dintre ele au deschis chiar rubrice separate pentru înregistrarea defraudărilorŭ, și nu este di în care aceste diare să nu aibă date bogate pentru a-șĭ ămple rubricele lorŭ.

Nenorocirĭ elementare și imposite. Intre loviturile mai grele elementare ale acestui anŭ, primulŭ locŭ îlŭ ocupă eșirea apelorŭ de astă-primăvêră, care a causatŭ pagube simțitóre. Multŭ mai simțitóre au fostŭ însĕ pagubele causate prin inundările apelorŭ în Ungaria, mai alesŭ Țéra de josŭ, așa numitulŭ „Alföld“, fŭ năpădită de ape ca nicĭ-odată mai 'nainte așa că dela Oradea-mare până la Budapesta și dela Mișcolțŭ până în Banatŭ era numai o apă. Locuitorii au suferitŭ pagube enorme.

S'a mai îngreunatŭ viéța bieților locuitorĭ de sub stăpânirea ungurêscă și prin aceea, că dela începutulŭ lui Iunie s'au urcatŭ în modŭ prea simțitorŭ dările de consumŭ pe vinarsu, bere, tăbacŭ etc. fără ca vre-una din numĕrósele dărĭ de mai 'nainte să se fi ușuratŭ și fără ca poporulŭ să se fi bucuratŭ de vre-o îmbunĕtățire în schimbulŭ sarcinilorŭ mai grele.

Nemulțămirea. Urmările vitregei administrațiĭ au începutŭ icĭ-colo a se arăta în modulŭ celŭ mai primejdiosŭ și îngrijitorŭ.

Intre semnele de adêncă nemulțămire ce s'au arătatŭ în cursulŭ anului espiratŭ vomŭ aminti la loculŭ întêiu turburările din Cușteiu de lângă Verșețŭ, carĭ încă de mai demultŭ țină poporațiunea și organele administrative în continuă temere și iritațiune; apoi turburările din incidentulŭ comasărilorŭ, cum a fostŭ la Feldióra etc.; apoi turburările din Mehala, unde Românii șĭ-au făcutŭ ei singurĭ dreptate față cu încălcarea școlei lorŭ din partea Sêrbilorŭ etc.

Intre îngrijitórele semne de nemultămire vomŭ aminti și atentatulŭ cu dinamită în témplatŭ în séra anului nou unguresĉŭ contra viceșpanului Sĕlagiului, apoi atentatulŭ cu dinamită dela 22 Iulie contra unui locuitorŭ din Beregsĕu, bănuitŭ ca denunțătorŭ, orĭ ca pré mare cămătarŭ; apoi aicĭ suntŭ a se clasa numĕrósele insubordinațiunĭ la autoritățile politice și conflictele între țĕranĭ și gendarmĭ. Aicĭ aminti mŭ și împușcarea unui esecutorŭ în comuna curatŭ maghiară Beregulŭ mare apoi focurile puse în numĕrŭ mare în anulŭ acesta în comitatulŭ Cojocnei. etc.

Unŭ altŭ soiu de nemulțămire din causa stărilorŭ miserabile și corupte îlŭ vedemŭ în mânia de sinucidere, ce a bântuitŭ în acestŭ anŭ peste totŭ în Ungaria, ér mai cu sémă în Budapesta, unde bóla de sinucidere a devenitŭ o adevĕrată epidemiă, precumŭ o constată însĕșĭ statisticele ungurescĭ.

Inarmările Germaniei.

„Times“ primesce o depeșe din Roma în care i se relateză, că Germania peste puținŭ timpŭ are să facă unŭ împrumutŭ de 100 milióne francĭ. Acéștĭ banĭ îi va cheltui pentru echipagiulŭ armatei.

In acelașŭ timpŭ se și scrie din Berlinŭ că guvernulŭ va cere votarea mai multorŭ credite pentru ministerulŭ de rĕsboiu, dér fiindcă Germania este înconjurată de vecinĭ gata în fiecare momentŭ d'a intra în luptă, pregătirile Germaniei nu se esplică decâtŭ ca nisce simple mĕsurĭ de precauțiunĭ, adauge corespondentulŭ.

Complottŭ în contra prințului bulgarŭ.

Se dice, că procuratura din Sofia ar fi reușitŭ să pue mâna pe o conspirațiă contra principelui Ferdinand. Lucrulŭ se ține absolutŭ secretŭ. Printre autorii acelei conspirațiunĭ, scrie „Galații“, suntŭ doi preoțĭ și doi bulgarĭ supușĭ sêrbĭ.

Nicĭ o altă urmare nu s'a datŭ acestei afacerĭ, decâtŭ, că aceste patru persóne au fostŭ espulsate din Bulgaria. Numele celorŭ doi supușĭ sêrbĭ e Ivanciu Petrovicĭ și Gabor Stupeicĭ.

Noua lege militară în dietă ungurêscă.

In camera deputațilorŭ din Pesta s'a începutŭ desbaterea asupra nouei legii militare. Amêndouĕ partidele opoziționale s'au pronunțatŭ deja în contra proiectului de lege, și nu lipsesc nicĭ deputațĭ din partidulŭ guvernului, carĭ facŭ oposițiune unorŭ disposițiunĭ ale legii, mai cu sémă în ce privesce depunerea esamenului de oficerŭ în reservă în limba germană de către voluntari. Ministrulŭ Tiszá încă în ședințeleclubului partidului sĕu a pusŭ cestiunea de cabinetŭ pentru casulŭ când nu s'arŭ primi legea fără modipicărĭ.

Șefulŭ partidului independențilorŭ și dela 48, contele *Albert Apponyi*, a fostŭ celŭ dintêiu, care din aposițiune a luatŭ cuvêntulŭ ca să se declare, că partidulŭ sĕu e în contra legii. Elŭ accentuă că situațiunea din afară, ne mai fiindŭ, ca anulŭ trecutŭ, iminentŭ amenințătóre, nu mai póte influința asupra proiectului în mĕsură mare. Reformele militare ce le conține legea suntŭ așa de vĕtămătóre pentru tóte celelalte ramurĭ ale vieții naționale ungurescĭ, încâtŭ elŭ nu le póte aproba și decĭ în generalŭ respinge proiectulŭ. Urmările financiare ale legii suntŭ într'unŭ întunerecŭ completŭ. Inasprirea disposițiunilorŭ asupra voluntarilorŭ însemnéză pentru acestia o îngreunare a esistenții lorŭ. Legea cea nouă oferă și mai puține garanții constituționale și de dreptŭ, decâtŭ cea veche. Nu țin sémă nicĭ de punctulŭ de vedere național Institutiunile culturale ale armatei nu conglăsuescŭ cu instituțiunile culturale ale statului unguresĉŭ și cu pretențiunile culturei naționale. Când pentru obținerea unui gradŭ se pretinde o altă cultură, decâtŭ cea națională, atuncĭ o astfelŭ de instituțiune stă în contrastŭ cu cultura națională a statului. Armata să primêscă cultura națională ungurêscă ca dătătóre de mĕsură.

Din tótă vorbirea lui Apponyi se vede, că elŭ consideră statulŭ ca fiindŭ naționalŭ-maghiarŭ, prin urmare din elŭ a vorbitŭ esclusivŭ șovinismulŭ unguresĉŭ, sĕu cum dice „N. fr. Presse“, demagogia națională.

Desbaterile au să fiă furtunóse și Tisza va avé de lucru de astă-dată, căcĭ numai primirea fără modificărĭ a legii îi póte mântui fotoliulŭ ministerialŭ.

SCIRILE DILEI.

Binefăcĕtorŭ. Mercurea trecută, 28 Decemvre st. v., a rĕposatŭ în Sĕliște d-lŭ Nicolau Mihu, cancelistŭ la judecătoria cercuală, în etate de 48 anĭ. Reposatulŭ din modesta lui avere a lăsatŭ prin testamentŭ 20 fl. pentru fondulŭ parochialŭ și alțĭ 20 fl. pentru fondulŭ școlarŭ gr. or. din Sĕliște.

***

Ajutorarea școlarilorŭ săracĭ. Comitetulŭ parochialŭ din Cinculŭ-mare în frunte cu d-lŭ jud. cerc. Vasilie Cernea, după cum 'i se comunică „Teleg. Rom.“ din Sibiiu, a inițiatŭ înscenarea unei colecte de banĭ și de bucate dela parochienii gr. or. de acolo, cumpĕrândŭ în prețulŭ acelora haine, cărțĭ de cetitŭ și multe rechisite școlare, ce în preséra Crăciunului s'au împărțitŭ între școlarii săracĭ pe lângă anumite ceremonii.

***

Tifusŭ între Ciangăi. „Egyetertes“ spune, că între cele 400 de familii de Ciangăi din Szekelykeve, care au ajunsŭ în mare miseriă în urma inundațiunilorŭ, s'a ivitŭ tifusulŭ din pricina fómetei. Mai mulțĭ copii au muritŭ deja și decă nu li se va da grabnicŭ ajutorŭ e temere de o catastrofă. S'a trimisŭ o deputațiune la fișpanulŭ. Decă în adevĕrŭ a isbucnitŭ tifusulŭ din pricina fómetei, atuncĭ trebue că miseria e îngrozitóre.

***

Doctorŭ în medicină. D-lŭ *George Moga*, medicinistŭ, a fostŭ promovatŭ în dilele acestea la gradulŭ de doctorŭ în medicină de către universitatea din Clușiu. D-lŭ G. Moga este fiulŭ simpaticului pretorŭ românŭ Vasiliu Moga din M.-Ludoșŭ. — Felicitările nóstre!

***

Calea ferată Brașovŭ-Treiscaune. Comisiunea însărcinată cu acéstă afacere, în urma unei disposițiunĭ a ministrului unguresĉŭ de comunicațiune, a ținutŭ o ședință, în care cu micĭ modificărĭ s'a primitŭ traseulŭ plănuitŭ pentru comitatulŭ Treiscaune. O esențială modificare s'a făcutŭ la Baratușĭ, Tomaifalenĭ și Zabala, avêndŭ a se face stațiunea lângă satŭ, ér nu lângă dealulŭ Zabalei. In Chezdi-Oșorheiu, pentru a se evita espropiarea și dĕrîmarea de case, stațiunea are să se facă la capĕtulŭ sudicŭ alŭ orașului. Inspectarea administrativă a distanței va fi pe la mijloculŭ lunei Ianuarie. Ca unŭ argumentŭ technicŭ pentru o mai însemnată subvenționare din partea statului e de amintitŭ, că din punctŭ de vedere militarŭ se cerŭ șinĭ grele de 23 chilgr. de metru, ér nu de 20 chilgr., și că stațiunile au să se așede într'o lungime de 400, ér nu de 300 metri.

***

Manevre de corpŭ. „Mährisches Tagblatt“ află din cercurĭ militare scirea, că în vara anului acestuia se vorŭ face érășĭ manevre marĭ în presenția Maiestății Sale. Corpulŭ 10 (Brünn) și corpulŭ 9 (Iosefstadt) vorŭ forma trupele de operațiune la aceste manevre.

***

Tĕrgulŭ de ernă din Cohalmŭ a fostŭ bunicelŭ, vitele cornute marĭ au fostŭ căutate și s'au vêndutŭ cu prețurĭ bune, 250—300 fl. și mai multŭ pĕrechea de boi. Vite micĭ au fostŭ căutate mai multŭ de vendĕtorii vitelorŭ celorŭ marĭ.

***

Japonesii gr. orientalĭ. Se dice că întregŭ poporulŭ japonezŭ, constătătorŭ din mai multe milióne, are de gândŭ a-șĭ părăsi religiunea păgână și a trece la creștinismŭ. Dintre diferitele bisericĭ creștine se dice că ar fi alesŭ pe cea greco-orientală, sperândŭ că prin acésta Japonesii își vorŭ asigura protecțiunea Țarului rusescŭ.

***

Faptă jidovéscă. Inaintea tribunalului din New-York s'a judecatŭ la sfîrșitulŭ lui Noemvre unŭ *procesŭ de divorțŭ și bigamiă* între Esthera Goldstein și Isac Margulies, fiulŭ lui Ossias Margulies din Galațĭ, scrie „Românulŭ“. Isac Margulies, deși căsătoritŭ în România, se căsătorise și în America, la New-York, cu femeia mai susŭ citată. In Iulie căsătoritŭ, Margulies a declarată în Noemvre soției a doua, că e căsătoritŭ și în România, că soția Nr. 1 trăesce și că are copii. Margulies este în închisóre, Esthera cere 5000 lire sterlinge despăgubire.

***

Invitare la balulŭ românŭ ce-lŭ va aranja „Reuniunea femeilorŭ române din Aradŭ și provinciă“, Joi la 9/21 Februarie 1889, în sala hotelului „Crucea Albă“ în favórea fondului sĕu propriu, destinatŭ pentru înființarea și susținerea unei școle române de fete în Aradŭ. — Comitetulŭ reuniunei femeilorŭ române: Hermina P. Desseanu președintă, Rhea S. Ceontea, casieră, Petru Truța secretarŭ, Aurelia Beleșŭ, Ecaterina Paguba, Ana Truța, Barbara Antonescu, Maria Purcariu, Silvia Plopŭ, Sofia Popovicĭ, Iuliana Dogariu, Rozalia Moldovan, Maria Popovicĭ. Bilete de intrare: de familiă 4 fl., de persónă 2 fl. — Bilete de galeriă: rênd. I 3 fl., alŭ II-lea 2 fl., alŭ III-lea 1 fl. Inceputulŭ la 8 óre séra. Bilete de intrare se potŭ căpĕta în Aradŭ la casiera reuniunei D-na Rhea S. Ceontea, strada Kertész nr. 3. — în provinciă la colectanțĭ, ér séra la cassă. — Oferte marinimóse suntŭ a se trimite cassierei Reuniunei. Damele suntŭ rugate a se presenta pe câtŭ se póte în costumŭ naționalŭ românŭ.

Uneltirile foiei „Magyar Allam.“

Gherla, 27 Decemvre 1888 st. v.

Uneltirile de maghiarisare ale unorŭ capete nesocotite și bolnăviciόse se concontinuă fără 'ncetare de fóia pretinsă clericală „Magyar Állam“, cu deosebire în contra Românilorŭ. Intr'unulŭ dintre numerii mai próspeți acestŭ diarŭ ună articulŭ în interesulŭ „Emke“-ului (Kulturegyletului), din care estragŭ câteva pasage.

Scriitorulŭ acestui articolŭ cu mare emfasă și „patrioticesce“ spune, că nu presupune nicĭ antipatiă din partea cercurilorŭ catolice față cu „Emke“, acestŭ „focularŭ de cultură“; nu, de vremece catolicii trebuie să trăiască bine cu elŭ, ca să fiă ajutorate parochiele mai slabe din Ardealŭ respective parochii acelora, și apoi decă catolicii nu vorŭ trăi bine cu „Emke“, acela își va întórce ajutorulŭ sĕu dela ei și îlŭ va întinde reformaților.

Acesta însĕ e numai scopulŭ secundarŭ pentru „Emke“, căcĭ scopulŭ de căpetenia alŭ lui este — continuă scriitorulŭ articolului — *maghiarisarea susținerea acelria și..... asigurarea hegemoniei maghiare* peste teritorulŭ întregŭ alŭ Ardélului.

„Este afară de tótă îndoéla, — dice articolulŭ, — că preotulŭ și învĕțătorulŭ multŭ potŭ face în interesulŭ maghiarisări — dérŭ nu tóte. Cu atențiune am urmăritŭ propunerea limbei maghiare în școlele sătescĭ, însĕ am esperiatŭ, că *adevĕrată maghiarisare numai în școlele medii se póte ajunge*, de vremece de ungurismulŭ (magyarság) învĕțatŭ în școlele poporale își uită acelŭ copilŭ de slovacŭ, românŭ, sĕu germanŭ, pe când ajunge a fi bărbatŭ. *Casarma* mai cu succesŭ *maghiariséză* și decâtŭ 10 școle poporale. Nu-i vorbă, preotulŭ de pe sate și elŭ multŭ póte face, da, face destulŭ, decă susține simțulŭ unguresĉŭ în parochia sa mestecată. Comuna ungurêscă nu va ajunge nicĭ-odată altceva, aibă unŭ preotŭ, și slabŭ chiar, dérŭ nicĭ o comună mestecată nu o va maghiarisa în vecĭ unŭ preotŭ *singurŭ*.“

„Decă dérŭ „Emke“-ulŭ va da ajutorulŭ sĕu numai preoților și învĕțătorilorŭ de diferite confesiunĭ, éră *de poporŭ* va uita, nicĭ odată nu-șĭ va ajunge scopulŭ propusŭ.

La ambele acestea și așa nu póte pune stavilă. Nu póte să împedece întêiu *înmulțirea pe cale naturală a Valahilorŭ* preponderanțĭ, pe lângă carĭ Maghiarii amĕsuratŭ calculării statistice rĕmânŭ în minoritate; nu póte împedeca a doua nicĭ sĕrăcirea Maghiarilorŭ. Ba pe acestea două se baséză păstrarea orĭ pierderea Ardealului. Astfelŭ dérŭ afară de parochii și școle și unele cercurĭ familiare ar trebui ajutorate. Frații noștri valachĭ în acéstă privință multŭ mai practicĭ suntŭ. Institutulŭ valachŭ de creditŭ și de economii „Albina“ din Sibiiu mai în tóte satele din Ardealŭ ridică câte o filială, de unde apoi Valahulŭ capĕtă împrumute ieftine și ajutóre. Acĭ deja numai frasă este aceea, că Valahul nu-i muncitorŭ și nu'și câștigă avere. Inavuțirea continuă a familielorŭ valahe de pe la orașe și jurŭ, alesŭ a Valahilorŭ celorŭ din țéra Bârsei, limpede o arată acésta. Și apoi decă și materialminte e învingĕtóre românimea (a

rumánság, precum și este conformŭ statisticei, atuncĭ nu-i nevoiă de ceva spiritŭ profeticŭ, pentru a sci cele ce au sĕ urmeze. Sĕcuiului multŭ îi placŭ munții, pădurile. Așeḑei pe aceia între munții Ardealului, întindă-i ajutorŭ aceluia spre a cumpăra vite, oi și pășune. Ajute (Kulturegyletulŭ) pe cei carĭ se căsĕtorescŭ, conducă-i pe aceia între munții Bihorului, prin Bănatŭ, carĭ locurĭ tóte suntŭ ocupate de Valahĭ. Cu unŭ cuvêntŭ nu într'atâta pe terenulŭ culturalŭ, câtŭ pe celŭ alŭ alŭ economiei ar fi nevoiă de acțiune." etc.

Și așa mai departe uneltesce fóia unguréscă. Tóte acestea nu au lipsă de comentarŭ, nu, căcĭ din tóte acestea limpede se vĕdŭ nisuințele și uneltirile de maghiarisare îndreptate în contra Românilorŭ.

O treabă sĕ nu uite însĕ șoviniștii și agitatorii ungurĭ, aceștĭ pretinșĭ civilisatorĭ ai Orientului, că „orĭ ce acțiune, produce reacțiune", câtŭ va fi suflare românéscă în Ardealŭ tóte încercările, tóte uneltirile de maghiarisare zadarnice au sĕ fiă; da de vreme ce firea multŭ mai puternică este decâtŭ omulŭ neputinciosŭ. Dumneḑeu a lăsatŭ, ca acestŭ Românŭ, Românŭ sĕ fiă, și Românŭ va și rĕmâne. Dumneḑeu așa a rênduitŭ, ér celŭ ce se luptă în potriva lui Dumneḑeu este un nesocotitŭ.

Credŭ, că acei preoțĭ de-ai noștri gr. catolicĭ românĭ, carĭ cetescŭ „Magyar Allam-ulŭ, n'au înțelesŭ.

Corespondința-i din Gherla, déră nu e numai pentru Gherla orĭ jurulŭ ei!

A. B.

Sfințire de biserică

Din protopopiatulŭ Betleanuluĭ
Decemvre 1888.

Domnule Redactorŭ! In comuna Teure din diecesa Gherlei încă în 1876 s'a finitŭ edificarea unei bisericĭ din materialŭ solidŭ destulŭ de pompósă, pentru a cărei edificare s'a solvitŭ măestrului Laurențiu Zottich, italianŭ de nascere, acum locuitorŭ stabilŭ în Dindeleagŭ lângă Gherla— 5000 fl. pe lângă materialulŭ necesarŭ, adecă pétra, varŭ, năsipu, cărămiḑĭ etc, carĭ încă s'ar pute computa la 2—3 mii, dér ceea ce dă frumseța internă la o biserică română, adecă fruntariulŭ séu iconostasulŭ, lipsea și scie bunulŭ Dumneḑeu când s'ar fi pututŭ face de nu s'ar fi aflatŭ unŭ creștinŭ bunŭ cu numele Pavelŭ Popŭ și soția sa Istina Rebreanu, pe care binecuvêntându'lŭ Dumneḑeu cu o stare mai bună, s'a hotărîtŭ a-lŭ face cu spesele proprii și făcêndŭ învoială cu On. preotŭ Ioanŭ Bochișiu din Ormanŭ, care se pricepe bine la pictură, și carele a luatŭ asupră'șĭ și lucrulŭ de mĕsarŭ și aurarŭ, a înfrumsețatŭ biserica cu unŭ Iconostasŭ pomposŭ: pictura frumósă, rame cirade, capitele totŭ aurite frumosŭ și cu gustŭ, care lucru, demnŭ de laudă și rarŭ în acestŭ timpŭ plinŭ de nĕcazŭ, când bietulŭ poporŭ abia se susține, din causa multelorŭ dărĭ stórse mai multŭ cu esecuțiune— după ce vĕḑui, că nu s'a amintitŭ nicĭ în o foiă și cugetândŭ că merită sĕ'i rĕmână ceva urmă și în publicitate — mĕ rogŭ sĕ binevoițĭ a-lŭ nota în colónele Gazetei; marinimosului și bravului economŭ îi dorescŭ ca Provedința divină sĕ-lŭ recompenseze pentru cele ce le-a făcutŭ spre înfrumsețarea casei lui Dumneḑeu cu darurile sale cele avute atâtŭ aicĭ pe pămêntŭ, câtŭ și dincolo de mormêntŭ în eternitate.

Prima liturghiă după așeḑarea Iconostasului și după premérsa sfințire a apei în S. Biserică, s'a celebratŭ în Noemvre prin preotulŭ localŭ și alțĭ doi preoțĭ din vecinătățĭ, după care s'a servitŭ sfințirea apei și la casa bravului Pavelŭ Popŭ, care a făcutŭ și o pomenire pentru cei repausațĭ ai lui, și la care a fostŭ mulțime de poporŭ. Dee cerulŭ sĕ aibă mulțĭ imitatorĭ în asemenea lucrurĭ nobile și de interesŭ publicŭ!

Unŭ credinciosŭ gr. cath.

Intêmplărĭ diferite.

Furtŭ. Gál Julius din Sân-Laslău, ervitóre la fabricantulŭ de ciorapĭ I. Thrul din Brașovu-vechiu, a furatŭ servitórei Hegedüs Raki 5 fl. Hóța a mărturisitŭ faptulŭ. Din banĭ s'au mai găsitŭ la ea 3 fl. 40 cr.

Arsŭ de viu. Din Cizer, lângă Cohalmŭ, se anunță, că o fetiță de 4 anĭ a fostŭ lăsată singură în casă de părințĭ, care aveau de lucru prin curte. De-odată auḑiră părinții pe fetiță strigândŭ cumplitŭ, alergară în casă și o găsiră fugindŭ prin odaie cu hainele de pe ea aprinse. Până a doua ḑi sĕrmana fetiță murì. Cum i-s'au aprinsŭ hainele, nu se scie.

Focŭ. In Găinarĭ au suferitŭ Stanŭ Nicóră și Ionŭ Aldica o pagubă de 807 fl. din pricina focului. Asigurată a fostŭ suma de 600 fl. In Șinca veche au suferitŭ, totŭ din pricina focului, mai mulțĭ locuitorĭ o pagubă de 311 fl. 50 cr., arḑêndu-le și vite.

Mușcațĭ de câne turbatŭ. Din G. Sân-Miclăușŭ se anunță, că unŭ câne turbatŭ a mușcatŭ rĕu pe unŭ copilŭ de 14 anĭ, a atăcatŭ altej 7 persóne, a mai mușcatŭ mai mulțĭ cânĭ, unŭ porcŭ, o curcă și o rață. Din pricina acésta au fostŭ ucișĭ 24 cânĭ, ér celelalte animale mușcate suntŭ supraveghiate. Cânele celŭ turbatŭ a fostŭ și elŭ prinsŭ mai târḑiu și ucisŭ.

Spaima lupilorŭ. Din Vatra Dornei se scrie către „Bukowinaer Nachrichten:" La 4 Ianuarie mergea căruța poștei pe șoséua dintre Iacobenĭ și Dorna, când deodată se spăriară caii și începură a da căruța îndĕrĕtŭ. Visitiulŭ se dete josŭ ca sĕ vaḑă ce e și observà în amurgulŭ serei trei lupĭ, carĭ stĕteau în drumŭ și carĭ vĕḑêndŭ pe visitiulŭ luară o posiție amenințătóre. Fără a'șĭ pierde presența de spiritŭ, se suì visitiulŭ repede pe capră și începù a scóte din cornŭ cele mai grozave tonurĭ. Abia auḑiră bestiile musica acésta înspăimentătóre, și ii cuprinseră gróza, așa că după ce acompaniară mai ântéiu tonurile cornului cu urletele lorŭ, dispărură în pădure.

Morții noștri în anulŭ 1888.

Dintre numĕrósele casurĭ de mórte, ivite în decursulŭ anului 1888 în sînulŭ națiunei nóstre de dincóce de Carpațĭ, amintimŭ pe următorii bărbațĭ mai multŭ orĭ mai puținŭ meritațĭ pentru causa română, ale cărora nume le înșirămŭ în ordine aproximativŭ cronologică:

Ionŭ Popŭ Bota, notar în Șardŭ; Filonŭ Orbeanŭ, preotŭ gr. cat. în Iclăndelŭ; Ionŭ Stinghe, profesorŭ pensionatŭ în Brașovŭ; Samuilŭ Dredeanŭ, protopopŭ onorarŭ în Dumbrăvița; Iacobŭ Orosŭ, senatorŭ magistratualŭ în Orăștiă; George Horvath, preotŭ gr. or în Oradia-mare; Ionŭ Medrea, preotŭ gr or. în Streiu-Plopĭ; Basiliu Maiorŭ, protopopŭ gr. cat. în Chimitelniculŭ de Câmpiă; Dr. Iónŭ Colceriu,medicŭ archidiecesanŭ în Blașŭ; Georgiu Sceopulŭ dinReghinŭ; Petru Boeriu din Abrudŭ; Partenie Moldovanŭ, profesorŭ în Blașŭ; Nicolau Găitanŭ, jude la tabla reg. în pens. și advocatŭ în Brașovŭ; Nicolau Berbecea parochŭ gr. or. înCheia; Octavianŭ Popea din Dâlga; Mihailŭ Șerbanŭ, canonicŭ în Gherla; Iuliu Lupanŭ, parochŭ gr. cat. în Palatca; Ionŭ Faurŭ de Teiușŭ, fostŭ comite supremŭ și septemvirŭ; Ionŭ Moșoiu sen., parochŭ gr. or. în Șimonŭ; Eliă Bercianŭ notarŭ în Ormanŭ; Ionŭ Bighianŭ, parochŭ gr. cat. în Tothaza de Câmpiă; Rudolfŭ Făgărășanŭ proprietarŭ, în Brașovŭ; Stefanŭ Olteanŭ esactorŭ alŭ comitatului Carașŭ-Severinŭ, din Lugoșŭ: Dr. Ionŭ de Popŭ, medicŭ în Bucerdea-vinósă; Mihailŭ Platonŭ, notarŭ cerc in Șermașŭ (Sĕcuime); Simeonŭ Popovicĭ, fostŭ notarŭ cerc. în Huniedóra, Alexandru Guranŭ, locotenentŭ-mareșalŭ, din Caransebeșŭ; Stefanŭ Manfi, canonic în Blaș; Leonțiu Leontén, canonic în Blaș; Petru Roșca, protopopŭ gr. or. în Fizeșŭ-St.-Petru; Iacobŭ Bologa, consiliarŭ aul. în pens. și vice-președinte alŭ Asociațiunei transilvane din Sibiiu; Ananiă Moldovanŭ, advocatŭ în Turda; Ionŭ Görög din Reghinŭ; Stefanŭ Lovasŭ, notarŭ în Bobota; Grigorie Sêrbu, capelanŭ militarŭ gr. or. în pensiune, din Lipova; Servianŭ Popoviciu Bercianŭ, jude pens. la tabla reg, din Rĕșinarĭ; Iónŭ Cuucŭ de Cupșenĭ, canonicŭ gr. cat. în Oradea-mare; Dr. Nicolau Popŭ, conrectorŭ și profesorŭ la gimnasiulŭ românŭ din Brașovŭ; Ionŭ Cristea, economŭ în Ocna-Sibiiului; Petru Roșca, jude reg. în Sibiiu; Iosifŭ Petroviciu, comerciantŭ în Dobra; Ionŭ Antonelli, canonicŭ în Blașiu; Iustinŭ Moldovanŭ, parochŭ gr. cat. alŭ Orăștiei și protopopŭ alŭ districtului Cudșirŭ; Vasilie Dragoșŭ de Coltirea, jude r. în pensiune, din Butésa; Ioachimŭ Popoviciu, preotŭ în Petnicŭ; Ionŭ Filipŭ, notarŭ în Libotinŭ; Teodorŭ Stanislau, maiorŭ pens. în Viena; Ionŭ Pipoșŭ, comite sup. în pens. și advocatŭ în Alba-Julia; Luca cav. de Prunculŭ, procurorŭ c. r. pensionatŭ în Brașovŭ; Zahariă Boiu sen. protopopŭ gr. or. emeritatŭ în Sighișóra; Dr. Vasile Grigorovița, secretarŭ ministerialŭ c. r. in Viena; Georgiu Ciuciu, preotŭ gr. or. în Hațegŭ; Mircea Vasilie Stănescu, advocatŭ în Aradŭ; Paulŭ Dunca de Saio din Sibiiu; Ioanŭ Fekete Negruțiu, canonicŭ în Blașiu; Vasilie Roșescu, protopopŭ gr. or. în Clușiu; Severŭ Babeș, locotenentŭ de cavaleriă în armata comună, rĕposatŭ în Abbazia; Bucurŭ Cioranŭ, economŭ în Reșinarĭ; Mihailŭ Popŭ, protopopŭ gr. cat. în Botiz-Vașvar; Alexandru Zoicașŭ, preotŭ gr. cat. în Tetișŭ; Nicolau Mihu, cancelistŭ la judecătoria cerc. din Sĕliște.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS".

(Serviciulu biuroului de coresp. din Pesta)

Berlinŭ, 12 Ianuarie. Pentru împăcarea ducelui de Cumberland cu curtea din Berlinŭ suntŭ tractărĭ în curgere.

Darmstadt, 12 Ianuarie. Scirea ḑiarelorŭ, că raporturile marelui duce cu casa împĕrătéscă ar fi turburate, mai departe scirea despre o apropiată logodnă a princesei Alice cu succesorulŭ tronu lui rusescŭ, se desminte.

Berlinŭ, 14 Ianuarie. Telegramele sosite din Samoa raporteză, că insurgenți atacând Daresselamul au fostŭ respinșĭ cu marĭ perderĭ.

Braunschweig, 14 Ianuarie. In cercurile oficiale nu se scie nimicŭ despre tractărĭ cu ducele de Cumberland privitóre la cestiunea succesiunei în Braunschweig.

Parisŭ, 14 Ianuarie. Lesseps și consiliulŭ de administrațiă alŭ canalului Panama au subscrisŭ cu Banca de Parisŭ o învoială pentru emisiunea a 60 milióne acții nouĕ.

Haag, 14 Ianuarie. Regele a fostŭ în cursulŭ ḑilei de erĭ mai liniștitŭ, nóptea a petrecut'o în neliniște, în cele din urmă 24 de óre a luatŭ puținŭ nutrimentŭ.

Amsterdamŭ, 14 Ianuarie. Guvernulŭ ia mĕsurĭ intinse pentru a se îndeplini în liniște schimbarea pe tronŭ și a pusŭ sĕ fiă strict supraveghiatŭ partidulŭ socialistŭ, care plănuesce o revoltă.

Petersburgŭ, 14 Ianuarie. Unŭ ordinŭ împĕrătescŭ ordonă ca cele 20 batalióne esistente de vênătorĭ sĕ fiă transformate în totŭ atâtea regimente de vênătorĭ de câte 2 batalióne.

Viena, 14 Ianuarie. Poliția a arestatŭ în ḑilele din urmă 27 socialiștĭ.

DIVERSE.

Scólele turcescĭ. Cam puținŭ se scie cum suntŭ organisate scólele turcescĭ. Dr. Herman Cohn, visitândŭ câte-va scóle, scrie următórele: In moscheea Solimanieh, zidită de Soliman în 1550, e și loculŭ de scólă. In sala de 61 metre înălțime și 32 m. lărgime stau la pămêntŭ 21 profesorĭ, la distanță de 8—30 m. unulŭ de altulŭ, fiecare avêndŭ în jurŭ 20 și mai bine elevĭ. Toțĭ predau cu voce tare și în același timpŭ, învĕțândŭ unulŭ logica, altulŭ araba, altulŭ persana, altulŭ Coranulŭ, jurisprudența, teologia, etc. fără sĕ se uite, décă incomodéză pe ceilalțĭ. Mese nu suntŭ; elevii stau josŭ „*turcesce*" séu chiar culcațĭ pe pântece, scriindŭ pe file resfirate și puse pe genunchĭ. Cărțile suntŭ pe pămêntŭ. La 9 óre lecțiunile se termină, și toțĭ elevii trecŭ în „*Medréséh*" (internatŭ), care e susținutŭ prin fondurĭ private. Camerile de culcatŭ și repetițiunĭ suntŭ micĭ întunecóse, au numai câte 3 paturĭ, unde elevii stau și învĕță, biblioteca avênd-o atêrnată într'unŭ stelajŭ deasupra patului. In Constantinopolŭ numĕrulŭ *Médrésseh* turilorŭ se urcă la 300, și cele mai multe prepară teologĭ. In scólele primare nu e o vêrstă anumită de urmatŭ; copii stau josŭ; ér pe mĕsuțele, ce stau în jurulŭ profesorului, se punŭ cărțile. Deși localurile nu suntŭ higienice, miopie nu e de locŭ și întrebuințarea ochelarilorŭ e necunoscută. Curiosŭ e și salutatulŭ elevilorŭ turcĭ când salută ei ducŭ mâna dréptă la gură apoi la frunte. Ințelesulŭ acestui feliu de salutatŭ e: iau marginea hainei, o ducŭ la gură și o sărutŭ, și apoi cugetŭ la tine.

Imprejurulŭ pămêntului. Unŭ învĕțatŭ francesŭ a socotitŭ, câtŭ timpŭ se recere pentru o călĕtoriă în jurulŭ pămêntului, și considerândŭ diferitele iuțelĭ, a ajunsŭ la următorulŭ resultatŭ: Unui omŭ, care ar merge ḑiua și nóptea fără a odihnii îi trebuesc 428 ḑile; trenului acceleratŭ 40 dile sunetului la temperatura mijlocie, $32^1/_2$ óre; unui glonțŭ de tunŭ dintr'unŭ tunŭ de câmpŭ $21^3/_4$ óre; luminei mai bine de $^1/_{10}$ secunde, și electricității, provocată prin o sêrmă curată de aramă, ceva mai puținŭ de $^1/_{10}$ secunde.

Unŭ sfatŭ. In potriva crăpăturilorŭ mânilorŭ celŭ mai bunŭ mijlocŭ constă în întrebuințarea terebentinei. Se frecă binișorŭ încă dela începutŭ cu o petecuță, părțile atinse, de mai multe-orĭ, și se usucă la focŭ.

Nebuniă la curtea din München. Princesa Amalia de Bavaria, cumnata principelui regentŭ, spune diarulŭ „l'Italie", a fostŭ apucată deunăḑĭ de o crisă de alienațiune mintală, pe când asista cu fiă-sa și cu mai multe dame ale curții la o representațiune teatrală. In cursulŭ primei representațiunĭ, princesa vorbise forte veselă cu fiă-sa, când deodată fù cuprinsă de o mare agitațiune și începù sĕ țipe grozavŭ. A trebuitŭ sĕ o ia din teatru și representațiunea s'a întreruptŭ.

Femei marinarĭ. Nemulțămite d'a fi medicĭ și advocațĭ, étă că femeile voesc acuma sĕ comande și corăbii. Două din aceste întreprindĕtóre persóne au primitŭ, în Statele-Unite, diploma de căpitanĭ de vase. Ișĭ vorŭ esercita meseria, una în portulŭ New-Yorkului, cealaltă pe fluviulŭ Misisipi.

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 11 Ianuarie st. n. 1889.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.22	Vênd.	9.25
Argintŭ românescŭ .	„	9.10	„	9.15
Napoleon-d'orĭ . . .	„	9.54	„	9.57
Lire turcescĭ . . .	„	10.82	„	10.88
Imperialĭ	„	9.82	„	9.88
Galbinĭ	„	5.65	„	5.72
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	124.—	„	125.—
Discontulŭ	6½—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 10 Ianuarie st. n. 1889.

Renta de aurŭ 4%	101.—
Renta de hârtiă 5%	92.55
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	144.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	98.40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	117.—
Bonurĭ rurale ungare	104.—
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.—
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ . . .	104.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.—
Bonurĭ rurale transilvane	104.20
Bonurĭ croato-slavone	104.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	99.60
Renta de hârtiă austriacă	82.85
Renta de argintŭ austriacă	83 10
Renta de aurŭ austriacă	111.70
Losurĭ din 1860	141.75
Acțiunile băncei austro-ungare . . .	884.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungar. .	313.—
Acțiunile băncei de creditŭ austr. .	311.80
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.69
Napoleon-d'orĭ	9.55½
Mărcĭ 100 împ. germane	59.25
Londra 10 Livres sterlinge	120.95

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

PUBLICAȚIUNE.

Duminecă în *15 Ianuarie st. v. (27 st. n.)* la 2 óre p. m. în cancelaria comunei Perșanĭ se va licita baia de pĕtră a bisericei de acolo, pe o durată de 10 anĭ după olaltă, condițiunile de licitațiune se potŭ vedea până în ḑiua destinată la oficiulŭ parochial din Perșanĭ. Prețulŭ strigărei e cu 160 fl. v. a. pe anŭ.

Perșanĭ, în 23 Decemvre 1888.
Oficiulŭ parochialŭ.
Ioanŭ P. Ințiu.

PUBLICAȚIUNE.

Lunĭ în *2 Februarie st. v. (14 st. n.)* la 2 óre p. m. în cancelaria comunei Perșanĭ se va ținea licitațiunea minuendă pentru edificarea scólei nouă din susŭ numita comună. Doritorii de a licita sĕ se insinue la oficiulŭ parochialŭ din Perșanĭ, spre a li-se trimite blanchetele necesare spre umplere.

Perșanĭ, în 23 Decemvre 1888.
Oficiulŭ parochialŭ.
Ioanŭ P. Ințiu

Bursa de Bucurescĭ.

Cotă oficială dela 29 Decemvrie st. v. 1888.

	Cump.	vênd.
Renta română 5%	94.—	$94.^{3}/_{4}$
Renta rom. amort. 5% . . .	$94.^{1}/_{2}$	95.—
Renta convert. 6% .	$95.^{3}/_{4}$	$96.^{1}/_{4}$
„ „ „ 5%	$96.^{1}/_{2}$	$96.^{7}/_{8}$
„ „ urban 7% . . .	106.—	$106.^{3}/$

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Iunie 1888.

Budapesta—Predealŭ

	Tren de persóne	Trenŭ accelerată	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Viena	11.10	8.—		
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.18
Szolnok	11.06	4.05	7.38	9.38
P. Ladány	2.02	5.47	5.39	12.02
Oradea-mare	4.18	7.01	8.46	1.51
		7.11	9.18	2.11
Várad-Velencze			9.27	2.19
Fugyi-Vásárheli			9.44	2.32
Mezö-Telegd		7.41	10.21	2.55
Rév		8.10	11.38	3.38
Bratca			12.16	4.01
Bucia			12.54	4.23
Ciucia		9.04	1.57	4.49
Huiedin		9.34	3.11	5.31
Stana			3.40	5.40
Aghiriș			4.15	6.12
Ghirbêu			4.36	6.24
Nádĕșel			4.58	6.38
Clușiu		10.34	5.26	6.56
	11.15			7.15
Apahida	11.34			7.41
Ghiriș	12.45			9.18
Cucerdea	1.30			10.—
Uióra	1.37			10.09
Vințulŭ de susŭ	1.45			10.19
Aiud	2.07			10.48
Teiușŭ	2.26			11.55
Crăciunelŭ	3.11			12.34
Blașiu	3.24			12.52
Micăsasa	3.54			1.34
Copșa micā	4.09			2.19
Mediașŭ	4.21			2.46
Elisabetopole	5.11			3.31
Sighișóra	5.45			3.59
Hașfalĕu	6.12			4.32
Homorodŭ	7.32			6.53
Ágostonfalva	8.17			7.21
Apatia	8.37			8.23
Feldióra	9.06			9.02
Brașovŭ	9.45			9.52
	1.55			
Timișŭ	2.53			
Predealŭ	3.28			
Bucuresci	9.35			

Predealŭ—Budapesta

	Tren de persóne	Trenŭ accelerată	Trenŭ mixt	Trenŭ omnibus
Bucuresci			7.30	
Predealŭ			1.14	
Timișŭ			1.45	
Brașovŭ	—.—		2.32	
	4.10		7.10	
Feldióra	4.56		7.31	
Apața	5.37		8.14	
Ágostonfalva	6.07		8.36	
Homorodŭ	6.55		9.12	
Hașfalĕu	8.36		10.24	
Sighișóra	9.13		10.46	
Elisabetopole	9.56		11.19	
Mediașŭ	10.37		11.47	
Copșa mică	10.59		12.02	
	11.16		12.09	
Micăsasa	11.37		12.25	
Blașiu	12.16		12.53	
Crăciunelŭ	12.33		1.05	
Teiușŭ	1.51		1.47	
Aiudŭ	2.18		2.08	
Vințulŭ de susŭ	2.48		2.30	
Uióra	2.56		2.37	
Cucerdea	3.14		2.53	
Ghirișŭ	4.01		3.26	
Apahida	5.28		4.40	
Clușiu	5.56		5.—	
	6.37	5.32		8.—
Nădășelŭ	6.58			8.36
Gihrbău	7.14			9.02
Aghireșŭ	7.29	6.11		9.32
Stana	7.56			10.11
B. Huiedin	8.18	6.43		10.51
Ciucia	8.58	7.12		12.16
Bucia	9.15			12.50
Bratca	9.34			1.19
Rév	9.53	7.51		2.—
Mezö-Telegd	10.25	8.17		3.04
Fugyi-Vásárheli	10.47			3.36
Várad-Velencze	10.57			3.52
Oradea-mare	11.04	8.42		4.03
	11.19	8.47	10.50	4.47
P. Ladány	1.15	10.08	1.33	7.30
Szolnok	3.29	11.51	3.29	3.15
Budapesta	6.33	1.55	7.45	10.—
Viena	2.50	7.15	6.05	

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuș

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.
Viena		11.10	2.—
Budapesta		8.20	9.05
Szolnok		11.20	12.41
Aradŭ		4.10	5.45
	2.17	4.30	6.—
Glogovațŭ	2.37	4.43	6.13
Gyorok	3.19	5.07	6.38
Paulișŭ	3.43	5.19	6.51
Radna-Lipova	4.05	5.41	7.10
Conop		6.09	7.37
Bêrzava		6.28	7.55
Soborșinŭ		7.25	8.42
Zamŭ		8.01	9.12
Gurasada		8.34	9.41
Ilia		8.55	9.58
Branicica		9.19	10.17
Deva	1.47	9.51	10.42
Simeria (Piski)	2.08	10.35	11.07
Orăștia		11.09	11.37
Șibotŭ		11.39	12.—
Vințulŭ de josŭ		12.12	12.29
Alba-Iulia	8.55	12.29	12.46
Teiușŭ	9.54	1.16	1.26

Teiuș-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ mixt	Trenŭ de pers.	Trenŭ mixt
Teiușŭ	11.24	3.—	1.42
Alba-Iulia	12.09	3.44	2.32
Vințulŭ de josŭ	12.30	4.10	
Șibotŭ	1.01	4.43	
Orăștia	1.32	5.13	11.—
Simeria (Piski)	2.32	6.15	11.21
Deva	2.52	6.35	
Branicica	3.23	7.02	
Ilia	3.55	7.28	
Gurasada	4.08	7.40	
Zamŭ	4.44	8.11	
Soborșinŭ	5.30	8.46	
Bêrzava	6.27	9.33	
Conopŭ	6.47	9.53	
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.50
Paulișu	7.43	10.42	6.13
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovaț	8.28	11.35	7.19
Aradŭ	8.42	11.39	7.38
	9.17	12.31	6.20
Szolnok	2.32	5.12	
Budapesta	6.—	8.20	
Viena	3.—	6.05	

Simeria (Piski)-Petroșeni

Simeria	6.47	2.42
Streiu	7.40	3.25
Hațegŭ	8.51	4.16
Pui	10.02	5.11
Crivadia	11.02	5.58
Banița	11.50	6.40
Petroșeni	12.30	7.12

Petroșeni-Simeria (Piski)

Petroșeni	9.36	4.26
Banița	10.17	5.12
Crivadia	10.58	5.55
Pui	11.42	6.41
Hațegŭ	12.23	7.26
Streiu	1.12	8.14
Simeria	1.51	8.50

Aradŭ—Timișóra

Aradŭ	6.05	5.48
Aradulŭ nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timișóra	9.12	9.02

Timișóra—Aradŭ

Timișóra	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradulŭ nou	9.11	8.01
Aradŭ	9.27	8.17

Ghirișŭ—Turda

Ghirișŭ	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda—Ghirișŭ

Turda	8.29	3.19
Ghirișŭ	8.50	3.40

Sighișóra—Odorheiu

Sighișóra	6.05
Odorheiu	9.45

Odorheiu—Sighișóra

Odorheiu	5.38
Sighișóră	9.16

Copșa-mică—Sibiiu

Copșa-mică	2.29	4.35
Șeica mare	3.02	5.05
Lómneșŭ	3.46	5.46
Ocna	4.18	6.17
Sibiiu	4.42	6.40

Sibiiu-Copșa-mică

Sibiiu	8.50	10.—
Ocna	9.17	10.24
Lómneșŭ	9.45	10.50
Șeica mare	10.20	11.20
Copșa-mică	10.49	11.45

Cucerdea-Oșorheiu-Reghinulŭ săsescŭ

Cucerdea	3.05	10.20	3.25
Cheța	3.35	10.50	3.58
Ludoșŭ	3.56	11.11	4.20
M.-Bogata	4.06	11.20	4.30
Iernutŭ	4.43	11.57	5.11
Sânpaulŭ	4.58	12.12	5.28
Mirașteu	5.21	12.36	5.53
Oșorheiu	5.40	12.55	6.13
	6.—	4.58	
Reghinul-săs.	7.56	7.—	

Reghinulŭ săsescŭ-Oșorheiu-Cucerdea

Reghinul-săs.		8.35	8.—
Oșorheiu		10.20	9.49
	6.56	12.15	10.20
Mirașteu	7.16	12.35	10.39
Sânpaulŭ	7.40	12.58	11.02
Iernutŭ	8.03	1.19	11.23
M. Bogata	8.37	1.49	11.53
Ludoșŭ	8.51	2.02	12.06
Cheța	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski)-Uniod.

Simeria (Piski)	2.18
Cerna	2.39
Uniedóra	3.08

Uniod.-Simeria (Piski)

Uniedóra	9.30
Cerna	9.56
Simeria	10.15

Murĕșŭ-Ludoșŭ-Bistrița

Murĕșŭ-Ludoșŭ	4.40
Țagŭ-Budatelecŭ	8.02
Bistrița	——

Bistrița-Murĕșŭ-Ludoșŭ

Bistrița	——
Țagŭ-Budatelecŭ	9.41
Murĕșŭ-Ludoșŭ	1.11

Notă: Numerii încuadrațĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ